

**T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
İthalat Genel Müdürlüğü**

**NIHAİ GÖZDEN GEÇİRME SORUŞTURMASI
NIHAİ BİLDİRİM RAPORU**

NGS.182.05.2023

**ÇİN HALK CUMHURİYETİ MENŞELİ
“DUVAR TİPİ SPLIT KLİMALAR İLE
İÇ/DIŞ ÜNİTELERİ
(DEĞİŞKEN SOĞUTUCU DEBİLİ
SPLIT KLİMA SİSTEMLERİ DIŞ ÜNİTESİ HARİÇ)”**

**Damping ve Sübvansiyon Dairesi
Şubat 2024**

İÇİNDEKİLER

1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER.....	2
1.1. Kapsam ve Yasal Dayanak	2
1.2. Mevcut Önlem ve Geçmişi	2
1.3. Soruşturma.....	3
1.4. Yerli Üretim Dalının Temsil Niteliği	3
1.5. Soruşturma ve Gözden Geçirme Dönemi	4
1.6. İlgili Tarafların Bilgilendirilmesi, Dinlenmesi ve Bilgilerin Değerlendirilmesi	4
1.7. Yerinde Doğrulama İncelemesi	4
2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN	4
2.1. Soruşturma Konusu Ürün ve Benzer Ürün.....	4
2.2. Ürünün İthalinde Uygulanan Vergi Oranları ve Diğer Yükümlülükler	6
3. DAMPİNGİN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ	7
3.1. Genel Açıklamalar	7
3.2. Dampingin Devam Etme İhtimali.....	7
3.3. Dampingin Yeniden Meydana Gelmesi İhtimali.....	7
3.3.1. Soruşturma Konusu Ülkedeki İhracat Kapiliyeti ve İhraç Fiyatlarının Seyri (Tablo 1)	7
3.3.2. Diğer Ülkeler Tarafından Uygulanmakta Olan Önlemler	8
3.1. Dampingin Devamı veya Tekrarlanma İhtimaline İlişkin Değerlendirme	8
4. ZARARIN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ	9
4.1. Genel Açıklamalar	9
4.2. Ürünün Genel İthalatının Mutlak Gelişimi ve Fiyatları (Tablo 2b)	9
4.3. Soruşturma Konusu Ülkeden İthalatın Mutlak Gelişimi ve Fiyatları (Tablo 2b).....	9
4.4. Diğer Ülkelerden İthalatın Mutlak Gelişimi ve Fiyatları (Tablo 2b)	9
4.5. İthalatın Nispi Gelişimi (Tablo 3)	10
4.6. Fiyat Kırılması ve Baskısı	10
4.6.1. Fiyat Kırılması	10
4.6.2. Fiyat Baskısı	10
4.7. Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri (Tablo 4)	11
4.8. Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergelerinin Değerlendirilmesi	13
4.9. Zararın Devamı veya Yeniden Meydana Gelmesi İhtimali	13
5. ÖNLEM SEVİYESİNİN YENİDEN TESPİTİ.....	15
6. SONUÇ	15
EKLER:.....	15

1. GENEL BİLGİ VE İŞLEMLER

1.1. Kapsam ve Yasal Dayanak

(1) Bu rapor, 14/6/1989 tarihli ve 3577 sayılı İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Kanun, 20/10/1999 tarihli ve 99/13482 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Karar ve 30/10/1999 tarihli ve 23861 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik (Yönetmelik) hükümleri çerçevesinde yürütülen nihai gözden geçirme soruşturması (NGGS) sonucunda alınacak karara esas teşkil edecek bilgi ve bulguları içermektedir.

1.2. Mevcut Önlem ve Geçmişi

(1) 26/7/2006 tarihli ve 26240 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2006/20) ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) menşeli 8415.10.90 gümrük tarife istatistik pozisyonu (GTİP) altında sınıflandırılan “yalnız duvar tipi split klimalar” ile 8415.81 gümrük tarife pozisyonu (GTP) altında sınıflandırılan “yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç)” ile 8415.82 GTP’si altında sınıflandırılan “yalnız duvar tipi split klimaların iç üniteleri” ithalatına yönelik CIF bedelin %25’i oranında dampinge karşı önlem yürürlüğe konulmuştur.

(2) 21/3/2012 tarihli ve 28240 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/6) ile tamamlanan ilk NGGS sonucunda ÇHC menşeli 8415.10.90.00.00 GTİP’i altında sınıflandırılan “yalnız duvar tipi split klimalar”, 8415.90.00.90.11 GTİP’i altında sınıflandırılan “yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç) ve 8415.90.00.90.12 GTİP’i altında sınıflandırılan “yalnız duvar tipi split klimaların iç üniteleri” ithalatında yürürlükte olan dampinge karşı önlemin aynen devamına karar verilmiştir.

(3) Benzer şekilde, 8/3/2018 tarihli ve 30354 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018/5) ile tamamlanan ikinci NGGS sonucunda ÇHC menşeli soruşturma konusu ürün ithalatında yürürlükte olan dampinge karşı önlemin aynen devamına karar verilmiştir.

(4) Diğer yandan, ÇHC menşeli duvar tipi split klimalar ile söz konusu klimaların iç ve dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç) ithalatında uygulanan dampinge karşı önlemin Malezya üzerinden yapılan ithalat ile etkisiz kılındığı iddiası ile başlatılan önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma neticesinde 28/2/2009 tarihli ve 27155 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2009/6) ile Malezya menşeli ve/veya bu ülke çıkışlı olan eşya ithalatında ÇHC menşeli ithalat için yürürlükte bulunan dampinge karşı önlem ile aynı oranda dampinge karşı kesin önlem yürürlüğe konulmuştur.

(5) Benzer şekilde, ÇHC menşeli soruşturma konusu ürün ithalatında uygulanan dampinge karşı önlemin Endonezya, Filipinler, Pakistan ve Vietnam üzerinden yapılan ithalat ile etkisiz kılındığı iddiası ile başlatılan önlemlerin etkisiz kılınmasına karşı soruşturma neticesinde 4/1/2011 tarihli ve 27805 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2011/3) ile Endonezya, Filipinler, Pakistan ve Vietnam menşeli ve/veya bu ülke çıkışlı olan eşya ithalatında, ÇHC menşeli ithalat için yürürlükte bulunan dampinge karşı önlem ile aynı oranda dampinge karşı kesin önlem yürürlüğe konulmuştur.

1.3. Soruşturma

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmünce, 4/8/2022 tarihli ve 31913 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2022/22) ile ÇHC menşeli “yalnız duvar tipi split klimalar”, “yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç)”, “yalnız duvar tipi split klimaların iç üniteleri” ithalatına ilişkin mevcut önlemin yürürlükte kalma süresinin sona ereceği ilan edilmiştir. Tebliğ ile ayrıca, ilgili ürünün yerli üreticileri tarafından mevzuatta öngörülen süreler içinde, önlemin sona ermesinin damping ve zararın devam etmesine veya yeniden meydana gelmesine yol açacağı iddiasını içeren yeterli delillerle desteklenmiş bir başvuru ile NGGS açılması talebinde bulunabilecekleri duyurulmuştur.

(2) Bu çerçevede, Arçelik–LG Klima San. ve Tic. A.Ş. (Arçelik-LG) ve Vestel Beyaz Eşya Sanayi Tic. A.Ş. (Vestel) firmaları, ÇHC menşeli “yalnız duvar tipi split klimalar”, “yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç)” ve “yalnız duvar tipi split klimaların iç üniteleri” ithalatına yönelik olarak bir NGGS açılması için başvuruda bulunmuştur. Söz konusu başvuru, Daikin Isıtma ve Soğutma Sistemleri San. ve Tic. A.Ş. (Daikin) ve Mitsubishi Electric Turkey Klima Sistemleri Üretim A.Ş. (Mitsubishi) firmaları tarafından desteklenmiştir.

(3) Başvuru kapsamında sunulan bilgi ve belgeler, İthalatta Haksız Rekabeti Değerlendirme Kurulu (Kurul) tarafından değerlendirilmiş ve bir NGGS açılmasını haklı kılacak yeterlilikte delillerin mevcudiyetine kanaat getirilmiştir. Bu çerçevede, 28/2/2023 tarihli ve 32118 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2023/8) ile ÇHC menşeli 8415.10.90.00.11 ile 8415.10.90.00.19 GTİP’leri altında yer alan “yalnız duvar tipi split klimalar”, 8415.90.00.90.09 GTİP’i altında yer alan “yalnız duvar tipi split klimaların dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç)” ve 8415.90.00.90.12 GTİP’i altında yer alan “yalnız duvar tipi split klimaların iç üniteleri” ürünleri ithalatına yönelik bir NGGS açılmıştır.

(4) Çin Makine ve Elektronik Ürünler İthalat ve İhracat Ticaret Odası (China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products, ÇMEÜİİTO) tarafından iletilen görüşlerde, başvurunun gizli olmayan özetinin “gizlilik” sebebiyle yeterli bilgiyi içermediği ifade edilmiştir. Yönetmeliğin 22 nci maddesi çerçevesinde, başvurunun gizli olmayan özetinin esas bilginin makul ölçüde anlaşılmasına olanak sağlayacak yeterli bilgiyi içerdiği değerlendirilmiştir.

(5) T.C. Ticaret Bakanlığı (Bakanlık) İthalat Genel Müdürlüğü (Genel Müdürlük) tarafından yürütülen NGGS’de nihai bildirim raporunun ilgili taraflarla paylaşılması safhasına gelinmiştir.

1.4. Yerli Üretim Dalının Temsil Niteliği

(1) Yönetmeliğin 18 inci maddesi uyarınca, yerli üretim dalını temsil etme niteliğine sahip olan yerli üreticiler Arçelik-LG ve Vestel firmaları tarafından yapılan başvurunun, Yönetmeliğin 20 nci maddesi uyarınca yerli üretim dalı adına yapıldığı anlaşılmıştır. Anılan firmalar, bu raporun ilgili bölümlerinde “yerli üretim dalı” olarak anılacaktır.

1.5. Soruşturma ve Gözden Geçirme Dönemi

(1) Mevcut önlemlerin yürürlükten kalkması durumunda, dumpingin ve zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığının tespiti için 1/1/2020- 31/12/2022 arasındaki dönem gözden geçirme dönemi; 1/1/2022-31/12/2022 arasındaki dönem ise soruşturma dönemi (SD) olarak belirlenmiştir.

1.6. İlgili Tarafların Bilgilendirilmesi, Dinlenmesi ve Bilgilerin Değerlendirilmesi

(1) Soruşturma açılmasını müteakip, soruşturma konusu ürünün Bakanlık tarafından tespit edilen ÇHC’de yerleşik üreticilerine/ihracatçılara, Türkiye’de yerleşik ithalatçılara ve ayrıca ÇHC’de yerleşik diğer üreticilere/ihracatçılara iletilebilmesini teminen anılan ülkenin Ankara Büyükelçiliği’ne soruşturmanın açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuştur.

(2) Bildirimde, soruşturma açılış Tebliğine, başvurunun gizli olmayan özetine ve soru formlarına nereden erişilebileceği hususunda bilgi verilmiştir.

(3) Taraflara görüş bildirme ve soru formlarını yanıtlamaları için posta süresi dâhil 37 gün süre tanınmıştır. Ayrıca, ilgili tarafların süre uzatımı yönündeki makul talepleri karşılanmıştır.

(4) Yerli üretim dalı, soruşturma süresi boyunca Bakanlık ile iş birliği içinde olmuş ve gerektiğinde talep edilen ilave bilgileri temin etmiştir.

(5) Soruşturma konusu ürününün ÇHC’den ithalatını gerçekleştirdiği tespit edilen ithalatçı firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirimde bulunulmuş olup söz konusu firmalardan 4 tanesinin iş birliğinde bulunduğu kabul edilmiştir.

(6) ÇMEÜİİTO, üyesi üreticiler adına Bakanlığımız ile iletişime geçmiştir.

(7) Türkiye’ye ÇHC menşeli soruşturma konusu ürünün ihracatını gerçekleştirdiği tespit edilen üretici/ihracatçı firmalara soruşturma açılışına ilişkin bildirim gönderilmiş olup ilgili soru formunu yanıtlayan Gree Electric Appliances, Inc. of Zhuhai Xiangzhou Branch firmasının iş birliğinde bulunduğu kabul edilmiştir.

(8) Soruşturma konusu ürün üretimini gerçekleştiren Daikin Isıtma ve Soğutma Sistemleri Sanayi Tic. A.Ş. firması, diğer yerli üreticiler soru formunu öngörülen sürelerde yanıtlayarak Bakanlığımıza iletmiştir.

(9) Tarafların işbu soruşturma boyunca ortaya koyduğu tüm bilgi, belge ve görüşler incelenmiş, mezkûr görüşlerden mevzuat kapsamında değerlendirilebilecek olanlara bu raporun ilgili bölümlerinde yer verilmiştir.

1.7. Yerinde Doğrulama İncelemesi

(1) Yönetmeliğin 21 inci maddesi çerçevesinde, yerli üreticiler Arçelik-LG ve Vestel firmalarının üretim ve idari tesislerinde yerinde doğrulama incelemesi gerçekleştirilmiştir.

2. SORUŞTURMA KONUSU ÜRÜN VE BENZER ÜRÜN

2.1. Soruşturma Konusu Ürün ve Benzer Ürün

(1) ÇHC menşeli soruşturma konusu ürün, 8415.10.90.00.11, 8415.10.90.00.19, 8415.90.00.90.09, 8415.90.00.90.12 GTİP’leri altında yer alan “duvar tipi split klimalar ile söz konusu klimaların iç ve dış üniteleri (değişken soğutucu debili split klima sistemleri dış ünitesi hariç)”tir.

(2) 2006/20 sayılı Tebliğ’de, duvar tipi split klimaların dış ünitesinin 8415.81 gümrük tarife pozisyonundan (GTP), iç ünitesinin ise 8415.82 GTP’den ithal edildiği ve önlemlerin de bu

GTP'lere alındığı ifade edilmiştir. Ancak, 11/7/2007 tarih ve 26579 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 10 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği (Tarife Sınıflandırma Kararları) ile split sistemli klimaların iç ünitesinin 8415.90 GTP altında sınıflandırılması gerektiğine, 24/7/2009 tarih ve 27298 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 11 Seri Nolu Gümrük Genel Tebliği (Tarife Sınıflandırma Kararları) ile split sistemli klima cihazlarının dış ünitesinin 8415.90 GTP altında sınıflandırılması gerektiğine karar verilmiştir.

(3) Söz konusu önleme tabi ürünlerin yer aldığı “diğerleri” tanımlı 8415.90.00.90.00 GTİP’i, 30/12/2011 tarihli ve 2011/2571 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli ile kaldırılmıştır. 8415.90.00.90.00 GTİP’i altında sınıflandırılan eşya, mezkur karar ile “split sistemlerin dış üniteleri” tanımlı 8415.90.00.90.11 GTİP’i, “split sistemlerin iç üniteleri” tanımlı 8415.90.00.90.12 GTİP’i ve “diğerleri” tanımlı 8415.90.00.90.19 GTİP’i altında sınıflandırılmaya başlamıştır.

(4) “Ayrı elemanlı sistemler (split-sistem)” tanımlı 8415.10.90.00.00 GTİP, 27/12/2018 tarihli ve 516 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli ile kaldırılmıştır. 8415.10.90.00.00 GTİP’i altında sınıflandırılan eşya, mezkur karar ile “değişken debili (VRF) olanlar” tanımlı 8415.10.90.00.11 GTİP’i ve “diğerleri” tanımlı 8415.10.90.00.19 GTİP’i altında sınıflandırılmaya başlamıştır.

(5) “Split sistemlerin dış üniteleri” tanımlı 8415.90.00.90.11 GTİP, 27/12/2018 tarihli ve 516 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli ile kaldırılmıştır. 8415.90.00.90.11 GTİP’i altında sınıflandırılan eşya, mezkur karar ile “değişken debili (VRF) olanlar” tanımlı 8415.90.00.90.12 GTİP’i ve “diğerleri” tanımlı 8415.90.00.90.09 GTİP’i altında sınıflandırılmaya başlamıştır.

(6) Önleme tabi olan ürün duvar tipi split klimalar ile bunların iç ve dış üniteleridir. Split klimalar iç ve dış ünitenin bakır borular ve ara bağlantı kabloları ile bağlanıp set haline getirilmesiyle oluşturulan, genelde ev ve işyerlerinde kullanılan bir iklimlendirme ürünüdür. Kullanım alanlarına bağlı olarak tek parça veya iki ayrı parçadan meydana gelebilirler. Ayrı iki parçadan oluşan klimalar split klimalar olarak adlandırılır. Split klimaların bir parçası bina dışına monte edilmekte ve bu nedenle dış ünite olarak adlandırılmaktadır. Diğer parça ise bina içerisine monte edilmekte ve bu parça da iç ünite olarak adlandırılmaktadır. Dış ünite ve iç ünite bir ara bağlantı borusu ile setleştirilmektedir.

(7) Dış ünite, split klimaların, kapalı soğutma/ısıtma çevrimi oluşturulduğunda binanın dış ortamında kalan ve içinde basaç (kompresör), ısı dönüştürücü (eşanjör), pervane (fan) ve pervane motoru, vana grupları ve kontrol kutusu gibi bileşenleri barındıran kısımdır. İç ünite ise kapalı soğutma/ısıtma çevrimi oluşturulduğunda binanın iç ortamında kalan, duvara askı sistemiyle asılan, hava üfleyerek soğutma/ısıtma işlevi gören ve içinde ısı dönüştürücü, elektronik kart, pervane ve pervane motoru gibi parçaları barındıran ünite dir.

(8) Klimalar genel olarak belirli bir basınç altında bulunan sıvı haldeki akışkanı önce buharlaştırıp sonra yoğunlaştıracak şekilde bir çevrime sokmaktadır. Akışkan ilk olarak kompresör tarafından sıkıştırılmaktadır. Söz konusu sıkıştırma işlemi ekzotermik bir reaksiyon olup bu sırada ortaya çıkan sıcak hava bir fan vasıtası ile dış ortama atılmaktadır. Sıvı hale gelen akışkanın daha sonra bir genleşme valfi ile basıncı düşürülmektedir. Bu işlem endotermik bir reaksiyon olup ortamdan ısı çekilmektedir. Bu sayede ortam havası soğutulmaktadır.

(9) Split klimaların üretim süreci kısaca şu şekildedir: Split klimaların üretimi ısı dönüştürücü üretimi, boyanacak malzemelerin boyanması ve tüm parçaların bir araya getirilerek monte edilmesi olmak üzere üç aşamalıdır. Isı dönüştürücü üretiminde öncelikle U şeklindeki bakır

borular fin adı verilen ince alüminyum şeritlere geçirilir ve genişletme tezgahında sabitlenir. Bu şekilde elde edilen dönüştürücünün ucunda kalan yağ, fırından geçirilerek buharlaştırılır ve basınçlı hava ile dışarı atılır. Daha sonra C boru montajı yapılır ve bakır boruların içine azot gazı basılır. Vakum testine götürülerek kaçak kontrolü yapılan dönüştürücüler montaj bantlarına gönderilmek üzere stok alanına yerleştirilir. Boyama sürecinde öncelikle boyanacak parçalar fosfatla kaplanır ve kataforez tankına sokulur. Kataforez boyasının kurumması için fırına gönderilen parçalar daha sonra toz boya kabineye girer ve tekrar fırına sokulur. Görüntü ve kalite kontrolü yapıldıktan sonra boyanmış parçalar montaj bantlarına gönderilmek üzere stok alanına yerleştirilir. Son olarak montaj aşamasında iç üretimden gelen ısı dönüştürücüleri ve boyalı parçalar ile yardımcı sanayilerden gelen malzemeler birbirlerine monte edilir.

(10) Split klimalar, içerisinde kullanılan gazın çeşidine (R22 ve R410A), ısıtma/soğutma kapasitesine (9, 12, 18, 24 kBTU) ve içinde yer alan basacın özelliğine (on/off veya inverter) göre sınıflandırılmaktadır. Ancak, Avrupa Birliği uyum çalışmaları çerçevesinde, 1/1/2015 tarihi itibarıyla on/off split klimalar pazara arz edilmemektedir. Öte yandan, sadece ortamı soğutan özellikte olan klimalar olduğu gibi, ısı pompası gibi çalışarak bulunduğu ortamı hem ısıtabilen hem de soğutabilen özellikte klimalar mevcuttur.

(11) İş birliğinde bulunan ithalatçı firmalar tarafından iletilen görüşlerde, yerli üretim dalının ürettiği ürünün ithal edilen ürün ile benzer ve ikame edilebilir olduğu, soruşturma konusu ürünün yerli üretim dalı tarafından üretilmeyen bir çeşidinin olmadığı ancak ithal edilen ürünün tercih edilme sebebinin fiyat, tasarım çeşitliliği ve satış sonrası hizmetler gibi unsurlardaki farklılıklar olduğu ifade edilmiştir.

(12) Yapılan incelemeler neticesinde, yerli üretim dalı tarafından üretilen ürün ile soruşturma konusu ithal ürün arasında teknik ve fiziki özellikler ile ürünün temel kullanım alanları bakımından bir fark bulunmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle, Yönetmeliğin 4 üncü maddesi çerçevesinde, soruşturma konusu ürün ile yerli üretim dalı tarafından üretilen ürününün esas soruşturmada yapılan benzer ürün olarak kabul edilebileceği tespiti geçerliliğini korumaktadır.

(13) Soruşturma konusu ürün ve benzer ürün ile ilgili açıklamalar bağlayıcı nitelikte olmayıp genel içerikli ve bilgi amaçlıdır.

2.2. Ürünün İthalinde Uygulanan Vergi Oranları ve Diğer Yükümlülükler

(1) Soruşturma konusu ürün için meri İthalat Rejimi Kararı çerçevesinde belirlenen gümrük vergileri aşağıda yer almaktadır.

(2) Buna göre, soruşturma konusu ürünün ÇHC menşeli olanlarının ithalinde %2,5 ve %2,7 oranında gümrük vergisi, %20 oranında katma değer vergisi (KDV) uygulanmaktadır. Gözden geçirme döneminde yürürlükte bulunan İthalat Rejimi Kararı çerçevesinde de soruşturma konusu ülke için aynı oranlarda gümrük vergisi uygulanmış olup KDV %18 olarak alınmıştır.

GTİP	GÜMRÜK VERGİSİ ORANI (%)							
	1	2	3	4	GTS ÜLKELERİ			8
					5	6	7	
8415.10.90.00.11	0	0	2,5	0	0	0	0	2,5
8415.10.90.00.19	0	0	2,5	0	0	0	0	2,5
8415.90.00.90.09	0	0	2,7	0	0	0	0	2,7
8415.90.00.90.12	0	0	2,7	0	0	0	0	2,7

Kaynak: İthalat Rejimi 2024

1: AB Üyesi Ülkeler, EFTA Üyesi Ülkeler, Serbest Ticaret Anlaşması Ülkeleri: Arnavutluk, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Bosna-Hersek, Fas, Faroe Adaları, Filistin, Gürcistan, Güney Kore, İsrail, Karadağ, Kosova, Kuzey Makedonya Cumhuriyeti, Malezya, Mısır Arap Cumhuriyeti, Morityus, Moldova, Sırbistan, Singapur Cumhuriyeti, Şili, Tunus. 2: Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti. 3: TPS-OIC İslam Konferansı Teşkilatı Üyesi Devletler Arasında Tercihli Ticaret Sistemi Çerçeve Anlaşması ve Tercihli Tarife Düzenlemesi Protokolü (PRETAS) kapsamındaki ülkeler (Bahreyn Krallığı, Bangladeş Halk Cumhuriyeti, Birleşik Arap Emirlikleri, Fas Krallığı, İran İslam Cumhuriyeti, Katar Devleti, Kuveyt Devleti, Malezya, Pakistan İslam Cumhuriyeti, Suudi Arabistan Krallığı, Umman Sultanlığı ve Ürdün Haşimi Krallığı). 4: Birleşik Arap Emirlikleri. GTS ÜLKELERİ: Meri İthalat Rejimi Kararı Ek -1’inde yer alan Genelleştirilmiş Tercihler Sisteminden Yararlanacak Ülkeler. 5: En Az Gelişmiş Ülkeler. 6: Özel Teşvik Düzenlemelerinden Yararlanacak Ülkeler. 7: Gelişme Yolundaki Ülkeler. 8: Diğer Ülkeler

(3) Bunun yanında, 31/12/2020 tarihli ve 3351 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe giren İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Karar çerçevesinde, 8415.10.90.00.11, 8415.10.90.00.19, 8415.90.00.90.09 ve 8415.90.00.90.12 GTİP’leri altında yer alan ÇHC menşeli soruşturma konusu ürüne yönelik olarak %7 oranında ilave gümrük vergisi (İGV) yürürlüğe konulmuştur.

3. DAMPİNGİN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

3.1. Genel Açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde, önlemin yürürlükten kalkması halinde dampingin devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir.

3.2. Dampingin Devam Etme İhtimali

(1) Yönetmeliğin 40 ıncı ve 41 inci maddeleri çerçevesinde, soruşturma sırasında yeniden bir damping marjı hesaplanmamış, esas soruşturmada hesaplanmış olan damping marjları gösterge olarak dikkate alınmıştır.

(2) Buna göre, İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2006/20) uyarınca, soruşturma konusu ürün için damping marjları iş birliğine gelen firmalar için CIF bedelin %38,64’ü ile %43,19’u arasında değişen oranlarda, diğer firmalar için CIF bedelin %92,63’ü oranında tespit edilmiştir.

(3) Mevcut dampinge karşı önlemin hukuki ve idari alt yapısını teşkil eden esas soruşturma esnasında tespit edilen damping marjının, firmaların önlemin yürürlükten kalkması halindeki muhtemel davranışlarını yansıtacak önemli bir gösterge niteliği taşıdığı değerlendirilmektedir.

3.3. Dampingin Yeniden Meydana Gelmesi İhtimali

(1) İhracatçı firmaların davranışlarını ve yeniden meydana gelmesi muhtemel olan dampingi göstermesi açısından soruşturma konusu ülkenin Türkiye’ye yönlendirebilecek üretim ve ihracat kapasitesi ile fiyatları ve soruşturma konusu ülkeye yönelik olarak diğer ülkeler tarafından uygulanmakta olan önlemler ya da yürütülmekte olan soruşturmalar önem arz etmektedir.

3.3.1. Soruşturma Konusu Ülkenin Üretim ve İhracat Kapasitesi ile Fiyatları (Tablo 1)

(1) Soruşturma konusu ülkenin üretim ve ihracat kabiliyetlerine ilişkin değerlendirmede, Uluslararası Ticaret Merkezi’nin (International Trade Center, ITC) 8415.10 ve 8415.90 GTP’lerine ilişkin 2020-2022 yılları ihracat verileri kullanılmıştır. Bazı ülkelerin miktar verisini beyan etmemesi, beyan edilmiş olan miktar verilerinde ise birimlerin farklı olması nedeniyle, ÇHC’nin dünya ihracatından aldığı paya ilişkin değerlendirme değer bazında yapılmıştır.

(2) Soruşturma konusu ürünün 2020 yılında 35 milyar ABD doları olarak gerçekleşen dünya ihracat değeri, 2021 yılında 42 milyar ABD doları, 2022 yılında ise 47 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

(3) ÇHC'nin soruşturma konusu üründe değer bazında dünya ihracatından aldığı pay 2020 yılında %41 oranında, 2021 ve 2022 yıllarında ise %42 oranında gerçekleşmiştir.

(4) ÇHC'nin soruşturma konusu ürün toplam ihracat miktarı 2020 yılında 2.791.796 ton, 2021 yılında 3.044.312 ton ve 2022 yılında ise 2.971.795 ton olmuştur.

(5) ÇHC'nin soruşturma konusu ürün toplam ihracat değeri ise 2020 yılında 14,5 milyar ABD doları, 2021 yılında 17,9 milyar ABD doları ve 2022 yılında 19,6 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

(6) Anılan ihracatın birim fiyatları gözden geçirme döneminde sırasıyla 5.205 ABD doları/ton, 5.872 ABD doları/ton ve 6.587 ABD doları/ton olarak gerçekleşmiştir.

3.3.2. Diğer Ülkeler Tarafından Uygulanmakta Olan Önlemler¹

(1) Soruşturma konusu üründe soruşturma konusu ülkeye diğer ülkeler tarafından uygulanan dumpinge karşı önlemler, ihracatçı firmaların davranışlarını ve muhtemel dumpingli ithalatı göstermesi açısından önem taşımaktadır.

(2) Bu çerçevede, ÇHC menşeli 8415.10 GTP'i altında sınıflandırılan ürünlere yönelik olarak Arjantin tarafından 24/2/2003 tarihinde 180 ABD doları/adet ile 500 ABD doları/adet arasında değişen tutarlarda dumpinge karşı önlem yürürlüğe konulmuş olup anılan önlem 6/7/2022 tarihinde 5 yıl süreyle uzatılmıştır.

3.4. Dampingin Devamı veya Tekrarlanma İhtimaline İlişkin Değerlendirme

(1) Yapılan inceleme sonucunda;

i. Önlemin kalkması halinde soruşturma konusu ülkenin davranışlarını göstermesi açısından önemli bir gösterge niteliğinde olan, esas soruşturmada tespit edilen dumping marjlarının önemli seviyelerde olduğu,

ii. Soruşturma konusu üründe dünyadaki en önemli tedarikçi ülke olan ÇHC'nin halihazırda Türkiye'ye yönlendirebileceği önemli üretim kapasitesinin ve ihracat kabiliyetinin bulunduğu,

iii. Soruşturma konusu üründe dünya ihracatının değer bazında %42'sini gerçekleştirebilme kabiliyetine sahip ÇHC'nin, fiyata duyarlı söz konusu ürün ihracatını büyük miktarlarda ve kolaylıkla Türkiye pazarına yönlendirebileceği,

iv. Türkiye pazarının büyüklüğü ve ithalatçı ile ihracatçıların birbirlerini tanımaları nedeniyle Türkiye pazarının soruşturma konusu ülke için cazip bir pazar olduğu,

v. Arjantin tarafından, ÇHC menşeli 8415.10 GTP'i altında sınıflandırılan ürünlere yönelik olarak dumpinge karşı önlemin halen yürürlükte olduğu

hususları birlikte değerlendirildiğinde, yürürlükteki önlemin kalkması halinde dumpingli ithalatın devam etmesinin veya tekrar etmesinin muhtemel olduğu değerlendirilmektedir.

¹ Kaynak: <https://i-tip.wto.org/goods/Forms/TableViewDetails.aspx?mode=modify>

4. ZARARIN DEVAMI VEYA YENİDEN MEYDANA GELMESİ İHTİMALİ

4.1. Genel Açıklamalar

(1) Yönetmeliğin 35 inci maddesi çerçevesinde, gözden geçirme döneminde yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri ve önlemin yürürlükten kalkması halinde zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olup olmadığı incelenmiştir. Bu kapsamda, ithalatın mutlak ve nispi olarak gelişimi, ithalat fiyatlarının seyri ile yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri değerlendirilmiştir. Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri 1/1/2020-31/12/2022 dönemi için analiz edilmiştir.

(2) Soruşturma konusu ürünün genel ithalatı ve soruşturma konusu ülkeden yapılan ithalatın incelenmesinde Ticaret Bakanlığı Karar Destek Sistemi (KDS) verileri kullanılmıştır.

4.2. Ürünün Genel İthalatının Mutlak Gelişimi ve Fiyatları (Tablo 2a, 2b)

(1) Soruşturma konusu ürüne ilişkin genel ithalat istatistiklerine bakıldığında, ürünün 2020 yılında 1.370.085 adet olan ithalat miktarının, 2021 yılında 1.655.004 adet ve 2022 yılında 1.748.877 adet olarak gerçekleştiği görülmektedir.

(2) Söz konusu ithalat değerleri sırasıyla, 205 milyon ABD doları, 260 milyon ABD doları ve 291 milyon ABD doları seviyelerinde gerçekleşmiştir.

(3) Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları incelenen dönemde artan bir seyir izlemiş olup 2020-2022 yıllarında sırasıyla 150 ABD doları/adet, 157 ABD doları/adet ve 166 ABD doları/adet olarak gerçekleşmiştir.

4.3. Soruşturma Konusu Ülkeden İthalatın Mutlak Gelişimi ve Fiyatları (Tablo 2a, 2b)

(1) ÇHC menşeli soruşturma konusu ürün ithalat miktarı, 2020 yılında 1.020.265 adet, 2021 yılında 1.223.091 adet, 2022 yılında ise 1.329.460 adet olarak gerçekleşmiştir.

(2) Söz konusu ithalat değerleri sırasıyla, 121 milyon ABD doları, 160 milyon ABD doları ve 193 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

(3) Söz konusu ithalatın birim fiyatları incelenen dönemde artan bir seyir izlemiş olup sırasıyla 119 ABD doları/adet, 131 ABD doları/adet ve 145 ABD doları/adet olarak gerçekleşmiştir.

(4) Soruşturma konusu ülke menşeli ithalatın toplam ithalat içindeki payı ise 2020 yılında %74 iken, 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla %74 ve %76 olarak gerçekleşmiştir.

4.4. Diğer Ülkelerden İthalatın Mutlak Gelişimi ve Fiyatları (Tablo 2a, 2b)

(1) Soruşturma konusu ürünün diğer ülkelerden ithalat miktarı, 2020 yılında 349.820 adet, 2021 yılında 431.913 adet ve 2022 yılında 419.417 adet seviyesinde gerçekleşmiştir.

(2) Söz konusu ithalat değeri sırasıyla, 84 milyon ABD doları, 99 milyon ABD doları ve 99 milyon ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

(3) Söz konusu ithalatın ortalama birim fiyatları, incelenen dönem itibarıyla sırasıyla 240 ABD doları/adet, 230 ABD doları/adet ve 235 ABD doları/adet olarak gerçekleşmiştir.

(4) Diğer ülkeler menşeli ithalatın toplam ithalat içindeki payı ise sırasıyla % 26, %26 ve %24 seviyesinde gerçekleşmiştir.

4.5. İthalatın Nispi Gelişimi (Tablo 3)

- (1) Önlem konusu ithalatın nispi gelişimini görebilmek için soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın toplam Türkiye benzer mal tüketimi içindeki payı bulunmuştur. Bu bağlamda, öncelikle yerli üretim dalı ile diğer yerli üreticilerin yurt içi satışları ile genel ithalat miktarı toplanarak ilgili yıllarda toplam Türkiye benzer mal tüketimi elde edilmiştir. Yerli üretim dalının yurt içi satışlarının ve soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın toplam tüketime oranlanmasıyla pazar payları hesaplanmıştır. İncelenen veriler 2020 yılı=100 olacak şekilde endekslenmiştir.
- (2) Bu çerçevede, yurt içi tüketim endeksi, 2020 yılı 100 birim kabul edildiğinde, 2021 yılında 126 birim ve 2022 yılında 138 birim olarak gerçekleşmiştir.
- (3) ÇHC menşeli ithalatın 2020 yılında 100 birim olan pazar payı endeksi 2021 ve 2022 yıllarında 95 birim olarak gerçekleşmiştir.
- (4) Diğer ülkeler menşeli ithalatın pazar payı endeksi, 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 98 birim ve 2022 yılında 87 birim olmuştur.
- (5) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2020-2022 yılları arasında sırasıyla 100 birim, 104 birim ve 110 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.
- (6) Diğer yerli üreticilerin pazar payı endeksi 2020-2022 yılları arasında sırasıyla 100 birim, 118 birim ve 120 birim seviyelerinde gerçekleşmiştir.

4.6. Fiyat Kırılması ve Baskısı

4.6.1. Fiyat Kırılması

- (1) Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırıp kırmadığı incelenmiştir. Fiyat kırılması, ithal ürünün ortalama pazara giriş fiyatının Türkiye piyasasında yerli üretim dalının ortalama yurt içi birim satış fiyatının yüzde olarak ne kadar altında kaldığını göstermekte olup CIF ihraç fiyatının yüzdesi olarak hesaplanmaktadır.
- (2) Fiyat kırılması hesaplanırken, ortalama CIF ithal birim fiyatının üzerine soruşturma konusu ülkeye yönelik uygulanan gümrük vergisi (%2,5 ve %2,7), ilave gümrük vergisi (%7) ve CIF kıymetin %2'si tutarındaki diğer ithalat masrafları eklenerek soruşturma konusu ülke menşeli ürünün Türkiye piyasasına giriş fiyatı bulunmuştur. Bulunan değer ile yerli üretim dalının ağırlıklı ortalama yurt içi satış fiyatı karşılaştırılmıştır.
- (3) Dampinge karşı önlemlerin söz konusu olmadığı bir ortamda fiyatların hangi düzeyde oluşacağına ilişkin değerlendirmeyi mümkün kılmak amacıyla, anılan fiyatlara dampinge karşı önlem eklenmemiştir.
- (4) Bu kapsamda, ÇHC menşeli ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını 2020 yılında %10<X<%20 aralığında kırdığı, 2021 ve 2022 yıllarında ise kırmadığı tespit edilmiştir.

4.6.2. Fiyat Baskısı

- (1) Yönetmeliğin 17 nci maddesinin ilgili hükümleri çerçevesinde, dampingli olduğu iddia edilen ithalatın yerli üretim dalının satış fiyatları üzerindeki etkisi değerlendirilirken soruşturma konusu ülkeden gerçekleştirilen ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarına baskı yapıp yapmadığı incelenmiştir. Fiyat baskısı, yerli üretim dalının fiyatlarının dampingli olduğu öne sürülen ithalat sebebiyle baskı altında bulunması ve yerli üreticinin fiyatlarını makul kâr elde edecek şekilde

belirleyememesi durumunu ifade etmektedir. Bu kapsamda, soruşturmaya konu ürünün Türkiye pazarına ortalama giriş fiyatı ile yerli üretim dalının ortalama ticari maliyetine makul bir kâr oranı (%X) eklenerek bulunan olması gereken yurt içi birim satış fiyatı karşılaştırılmıştır.

(2) Dampinge karşı önlemlerin söz konusu olmadığı bir ortamda fiyatların hangi düzeyde oluşacağına ilişkin değerlendirmeyi mümkün kılmak amacıyla, anılan fiyatlara dampinge karşı önlemler eklenmemiştir.

(3) Bu kapsamda, ÇHC menşeli ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını 2020 yılında $\%15 < X < \%25$ aralığında, 2021 ve 2022 yıllarında ise $\%10 < X < \%20$ aralığında baskıladığı tespit edilmiştir.

4.7. Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri (Tablo 3 ve 4)

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri, yerli üretim dalının 1/1/2020-31/12/2022 dönemine ait verileri esas alınarak analiz edilmiştir.

(2) Eğilimin sağlıklı bir şekilde analiz edilebilmesi amacıyla, Türk lirası bazındaki veriler yıllık ortalama Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) kullanılması suretiyle enflasyondan arındırılarak, endekslenmiştir.

(3) Ekonomik göstergelerin değerlendirilmesinde, soruşturma konusu ürüne ait miktar incelemesinde adet ölçü birimi kullanılmıştır.

a) Üretim, Kapasite ve Kapasite Kullanım Oranı (KKO)

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2020 yılında 100 birim olan üretim miktar endeksi, 2021 yılında 129 birim, 2022 yılında ise 154 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(2) Gözden geçirme döneminde yerli üretim dalının kapasite miktar endeksi 100 birim seviyesinde sabit kalmışken; anılan dönemde KKO endeksi sırasıyla 100 birim, 129 birim ve 154 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

b) Yurt İçi ve Yurt Dışı Satışlar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2020 yılında 100 birim olarak kabul edilen yurt içi satış miktarı endeksi 2021 yılında 131 birim, 2022 yılında ise 151 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(2) Aynı dönemde, yurt içi satış değeri endeksi sırasıyla 100 birim, 113 birim ve 123 birim olmuştur.

(3) Yerli üretim dalının yurt dışı satış miktar endeksi 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 125 birim ve 2022 yılında 146 birim olmuştur.

(4) Aynı dönemde, yurt dışı satış değeri endeksi sırasıyla 100 birim, 115 birim ve 122 birim olarak gerçekleşmiştir.

c) Yurt İçi Fiyatlar

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için yurt içi birim satış fiyatı endeksi 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 86 birim ve 2022 yılında 81 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

ç) Pazar Payı

(1) Yerli üretim dalının pazar payı endeksi 2020-2022 yıllarında sırasıyla 100 birim, 104 birim ve 110 birim olarak gerçekleşmiştir.

d) Maliyetler ve Kârlılık

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için 2019 yılında 100 birim olan birim sınai maliyet endeksi, 2021 yılında 94 birim ve 2022 yılında 82 birim olurken faaliyet ve finansman giderleri eklenerek hesaplanan birim ticari maliyet endeksi sırasıyla 100 birim, 98 birim ve 88 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün için gerçekleşen ticari maliyetleri ve yurt içi satış fiyatları dikkate alınarak hesaplanan yurt içi satışlardan birim kârlılık endeksi, 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında -27 birim ve 2022 yılında 14 birim olarak gerçekleşmiştir.

(3) Yurt dışı satışlardan birim kârlılık endeksi incelenen dönemde sırasıyla -100 birim, -523 birim ve -408 birim olarak gerçekleşmiştir.

(4) Yerli üretim dalının toplam satışlarında birim kârlılığı ise, 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında -89 birim ve 2022 yılında -30 birim seviyesindedir.

e) Stoklar

(1) Yerli üretim dalının dönem sonu stok miktarı ise, 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 71 birim ve 2022 yılında 787 birim seviyesindedir.

f) İstihdam

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi sayısı endeksi, aynı dönemde sırasıyla 100 birim, 116 birim ve 128 birim olmuştur.

g) Ücretler

(1) Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan bir işçinin aylık brüt ücretinin endeksi 2020 yılında 100 birim olarak kabul edildiğinde, 2021 yılında 84 birim ve 2022 yılında 68 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

ğ) Verimlilik

(1) Soruşturma konusu ürün üretiminde çalışan işçi başına düşen üretim miktarını gösteren verimlilik endeksi, 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 111 ve 2022 yılında 120 birim seviyesinde gerçekleşmiştir.

h) Nakit Akışı

(1) Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürüne ilişkin amortisman ve kârlılık değerleri dikkate alınarak hesaplanan nakit akışı endeksi, 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında -43 birim, 2022 yılında ise -5 birim olarak gerçekleşmiştir.

ı) Büyüme

(1) Yerli üretim dalının bütün faaliyetlerini kapsayan aktif büyüklüğü, 2020 yılında 100 birim, 2021 yılında 122 birim ve 2022 yılında 96 birim olmuştur.

i) Sermaye Arttırma Yeteneği

(1) Yerli üretim dalının öz sermaye endeksi gözden geçirme döneminde sırasıyla 100 birim, 99 birim ve 59 birim olarak gerçekleşmiştir.

j) Yatırımları Arttırma Yeteneği

(1) Yerli üretim dalının gözden geçirme döneminde tevsi yatırımları endeksi sırasıyla, 100 birim, 138 birim ve 148 birim olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde yenileme yatırımları endeksi ise sırasıyla, 100 birim, 61 birim ve 332 birim olarak gerçekleşmiştir.

(2) Yerli üretim dalının yatırımlarının geri dönüş oranı (dönem kârı/öz sermaye) gözden geçirme döneminde sırasıyla 100 birim, 78 birim ve 53 birim olmuştur.

4.8. Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergelerinin Değerlendirilmesi

(1) Yerli üretim dalının ekonomik göstergeleri incelendiğinde üretim, yurt içi satışlar, verimlilik, KKO, istihdam ve yerli üretim dalının pazar payı gibi temel ekonomik göstergelerde mevcut önlemlerin etkisiyle olumlu bir seyir olduğu gözlemlenmektedir.

(2) Öte yandan, yurtiçi satışlardan kârlılık, stoklar ve ürün nakit akışı gibi göstergelerde olumsuz bir seyir gözlemlenmekte ve faaliyet giderlerinde önemli bir seviyede artış yaşandığı görülmektedir.

(3) Bu kapsamda, yerli üretim dalının yurt içi satışları miktar ve değer bazında artarken yurt içi satış birim fiyatlarındaki aşağı yönlü seyir, yurt içi satışlardan kârlılıktaki olumsuz durum ve pazar payındaki artış birlikte değerlendirildiğinde, yerli üretim dalının genişleyen pazardaki konumunu kaybetmemek ve rekabet gücünü koruyabilmek adına kârlılığında feragat etmek durumunda kaldığı değerlendirilmektedir. Bu durum, yerli üretim dalının fiyatlarının soruşturma konusu ülke menşeli ithalat tarafından baskılandığını da teyit etmektedir.

(4) İşbirliğinde bulunan kimi ithalatçı firmalar tarafından, yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün pazarının büyük çoğunluğuna sahip olduğu ifade edilmiş, iş birliğinde bulunan diğer ithalatçı firmalar tarafından ise yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün pazarındaki ihtiyacı karşılayacak kapasiteye sahip olmadığı belirtilmiştir. Yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün pazarının büyük çoğunluğuna sahip olduğu iddiasının yerinde olmadığı ve soruşturma konusu ürün pazarındaki ihtiyacı karşılayacak kapasiteye sahip olduğu tespit edilmiştir.

(5) İşbirliğinde bulunan bazı ithalatçı firmalar tarafından, ithal edilen ürünün fiyat unsuru nedeniyle tercih edildiği belirtilirken, aynı zamanda yerli üretim dalının ürettiği ürünün, ithal edilen ürüne kıyasla daha düşük bir fiyata sahip olduğu ifade edilmiştir. İşbirliğinde bulunan diğer yerli üretici firma tarafından iletilen görüşte, ölçek ekonomisinden yararlanılması sebebiyle ithal edilen ürünün birim fiyatının yerli üretim dalının ürettiği ürünün birim fiyatından daha düşük olduğu ve mevcut önlemin yürürlükten kalkması durumunda yerli üretim dalının üretiminin azalacağı belirtilmiştir. Bu çerçevede, yerli üretim dalının soruşturma konusu ürün birim fiyatlarının, ithal edilen ürün birim fiyatlarından daha yüksek olduğu ve ÇHC menşeli ithalatın mevcut önlemin varlığına rağmen artış eğilimini sürdürdüğü tespit edilmiştir.

(6) ÇMEÜİTO'nun Bakanlığımıza ilettiği görüşlerde, yerli üretim dalının ekonomik göstergelerinden yurtiçi satış ve yurtdışı satışların miktar ve değer açısından arttığı ve birim fiyatlarının düştüğü belirtilmekle birlikte, bu durumun dampingli ithalattan kaynaklanmadığı iddia edilmiştir. Ancak 2020 yılında ÇHC menşeli ithalatın yerli üretim dalının fiyatlarını kırdığı, 2020-2022 döneminde ise önemli ölçüde baskılandığı tespit edilmiştir.

(7) ÇMEÜİTO tarafından iletilen görüşlerde, yerli üretim dalının dönem sonu stok miktarında artan talebi karşılamak amacıyla oldukça büyük bir artış olduğu ifade edilmiştir. Ancak, dönem sonu stok miktarında artışın gerçekleşmesi, mevcut dampinge karşı önleme rağmen zararın devam etme ihtimaline dair önemli bir gösterge olarak kabul edilmektedir.

4.9. Zararın Devamı veya Yeniden Meydana Gelmesi İhtimaline İlişkin Değerlendirme

(1) Zararın devam etmesi veya yeniden meydana gelmesi ihtimaline ilişkin yukarıdaki bilgiler çerçevesinde,

i. Mevcut iklim koşulları çerçevesinde değerlendirildiğinde, iklimlendirme sektörü, teknolojik gelişmelerle uyumlu bir şekilde tüketici tercihlerinde meydana gelen değişiklikleri karşılamak durumunda olan dinamik bir yapıya sahiptir. Son yıllarda, çevre dostu ve enerji verimliliği daha yüksek ürünler ile insan sağlığı açısından kullanıcı dostu ürünlere yönelik talebin artması sebepleriyle sürekli gelişmekte ve genişlemekte olan Türkiye pazarının, gerek üretim kapasitesi gerekse ihracat kabiliyeti ile dünyada lider konumda olan ÇHC için önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

ii. Mevcut önleme rağmen, ÇHC menşeli ithalatın incelenen dönemde artış gösterdiği; ÇHC menşeli ithalatın ortalama birim fiyatlarının 2020-2022 döneminde yukarı yönlü bir seyir izlemekle birlikte inceleme dönemi boyunca genel ithalatın ortalama birim fiyatlarının altında seyrettiği gözlemlenmektedir.

iii. 2020-2022 yılları için hesaplanan fiyat kırılması ve fiyat baskısı oranları dikkate alındığında, ÇHC menşeli ithalatın, mevcut önleme rağmen, yerli üretim dalının yurt içi satış birim fiyatları üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu gözlemlenmektedir.

iv. Mevcut damping önleminin yürürlükten kaldırılması halinde halihazırda artış trendinde olan ÇHC menşeli ithalatın daha da artabileceği ve düşük birim fiyatlı ürünlerin artma eğiliminde olan pazardaki talebi karşılayabileceği öngörülmektedir.

v. Önlemin yürürlükten kalkması durumunda yerli üretim dalının bazı ekonomik göstergelerinde var olan olumlu seyrin yukarıda sayılan hususların da etkisiyle bozulabileceği, artan stoklardan kaynaklanan baskının etkisi ile birlikte yurt içi satışlardan kârlılığın düşmeye devam edeceği ve yerli üretim dalının pazardaki mevcut konumunu korumakta zorlanacağı değerlendirilmektedir.

vi. ÇMEÜİTO tarafından, ÇHC menşeli ithalatın seyrinin, genel ithalatın seyri ile uyumlu olduğu, ÇHC menşeli ithalatın gerek değer gerek birim fiyatlar açısından yerli üretim dalı nezdinde zarara yol açmadığı, zararın belirlenmesi durumunda dahi bu durumun ÇHC menşeli ithalattan kaynaklanmadığı ve dampingli ithalatın meydana gelmesinin muhtemel olmadığı ifade edilmiştir. Ancak, dampinge karşı önlemlerin uygulandığı bir ortamda söz konusu ithalatın birim fiyatlarının yükselmesi beklenen bir durumdur. Diğer taraftan, ÇHC menşeli ithalat dampinge karşı önleme tabi olarak gerçekleştirilen bir ithalat olup yapılan zarar analizi dampingli ithalatın devamına veya yeniden meydana gelmesine yönelik bir analizdir. Ayrıca, dampinge karşı önlemlerin uygulanmadığı diğer ülkelerden ithalatta artış olması muhtemel görülmektedir. Nitekim, Anti Damping Anlaşmasının 3 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası ile Yönetmeliğin 17 nci maddesinin 4 üncü ve son fıkralarında da belirtildiği üzere, maddi zarar analizi kapsamında dikkate alınan etkenlerin biri veya birkaçı mutlaka belirleyici bir yargıya temel teşkil etmeyebileceği gibi söz konusu faktörlerin bir bütünlük içinde ele alınması gerekmektedir.

Tüm bu hususlar birlikte dikkate alındığında, zararın devam etmesinin veya yeniden meydana gelmesinin muhtemel olduğu düşünülmektedir.

5. ÖNLEM SEVİYESİNİN YENİDEN TESPİTİ

(1) Yönetmeliğin 42 nci maddesi çerçevesinde, NGGS sonucunda yürürlükte bulunan önlemler mevcut yapılarıyla yürürlükte kalmaya devam edebileceği gibi yürürlükten kaldırılabilir veya değiştirilebilir.

6. SONUÇ

(1) Yürütülen soruşturma sonucunda, hazırlanan nihai bildirim ilgili tarafların görüş ve değerlendirmesine sunulmaktadır.

(2) İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat hükümleri uyarınca, ilgili tarafların görüş ve iddialarının alınmasını müteakip yapılacak nihai tespit ve değerlendirmelerin yer alacağı soruşturma raporu kesin kararın alınması için Kurul'a sunulacaktır.

EKLER:

Tablo 1	: Dünya Geneli İhracat İstatistikleri
Tablo 2a	: Türkiye İthalat İstatistikleri (Ayrıntılı)
Tablo 2b	: Türkiye İthalat İstatistikleri (Özet)
Tablo 3	: Türkiye Toplam Tüketim ve Pazar Payı Endeksleri
Tablo 4	: Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri (Reel)
Tablo 5	: İlgili Taraf Listesi

Tablo 1: Dünya Geneli İhracat İstatistikleri

Küresel Split Klima İhracatı	Miktar (Ton)			1000 \$			Birim Fiyat (\$/Ton)			% Pay \$		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Genel Toplam	Veri Yok	Veri Yok	Veri Yok	35.355.706	42.230.382	46.861.802	Veri Yok	Veri Yok	Veri Yok	%100	%100	%100
Çin Halk Cumhuriyeti	2.791.796	3.044.312	2.971.795	14.531.275	17.875.427	19.575.117	5.205	5.872	6.587	41%	42%	42%
Tayland	-	-	-	4.416.474	5.285.619	5.862.685	-	-	-	12%	13%	13%
Meksika	-	700.434	650.366	2.340.030	2.723.851	3.564.920	-	3.889	5.481	7%	6%	8%
Amerika Birleşik Devletleri	-	-	-	1.370.608	1.452.696	1.699.760	-	-	-	4%	3%	4%
Çekya	85.033	100.162	103.760	1.130.622	1.423.950	1.497.368	13.296	14.216	14.431	3%	3%	3%
Malezya	-	-	-	1.035.769	1.236.764	1.466.065	-	-	-	3%	3%	3%
Güney Kore	82.480	91.274	100.563	1.048.173	1.227.645	1.293.089	12.708	13.450	12.858	3%	3%	3%
Belçika	61.918	65.608	73.193	916.847	1.046.963	1.155.320	14.807	15.958	15.785	3%	2%	2%
Japonya	-	-	-	921.539	1.034.821	1.092.737	-	-	-	3%	2%	2%
Almanya	40.596	47.998	51.905	790.832	935.097	1.003.294	19.481	19.482	19.329	2%	2%	2%
İtalya	59.802	56.705	56.679	814.522	891.824	900.545	13.620	15.727	15.889	2%	2%	2%
Hollanda	-	48.536	60.788	854.963	1.075.884	856.493	-	22.167	14.090	2%	3%	2%
Birleşik Arap Emirlikleri	121.488	113.093	-	538.339	578.257	774.455	4.431	5.113	-	2%	1%	2%
Türkiye	46.933	59.545	69.312	426.723	559.141	726.330	9.092	9.390	10.479	1%	1%	2%
İspanya	-	30.237	40.456	351.391	430.218	594.163	-	14.228	14.687	1%	1%	1%
Slovakya	27.204	27.023	28.551	331.881	367.642	437.962	12.200	13.605	15.340	1%	1%	1%
Avusturya	7.485	20.937	23.361	138.299	337.881	426.399	18.477	16.138	18.253	0%	1%	1%
Polonya	14.991	19.526	23.051	191.561	287.071	344.499	12.778	14.702	14.945	1%	1%	1%
Hong Kong	18.025	-	-	452.394	439.189	340.238	25.098	-	-	1%	1%	1%
Birleşik Krallık	7.181	6.233	13.034	168.483	193.506	305.712	23.462	31.045	23.455	0%	0%	1%
Fransa	16.156	16.723	15.221	267.404	303.795	291.622	16.551	18.166	19.159	1%	1%	1%
Kanada	-	-	-	239.663	253.391	275.634	-	-	-	1%	1%	1%
Liste Toplam	3.381.088	4.448.346	4.282.035	33.277.792	39.960.632	44.484.407	9.842	8.983	10.389	94%	95%	95%

Kaynak: Uluslararası Ticaret Merkezi – ITC

GTP: 8415.10, 8415.90

Tablo 2a: Türkiye İthalat İstatistikleri (Ayrıntılı)

SPLİT KLİMA	Adet			\$			\$/Adet			İTH %		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Çin Halk Cumhuriyeti	1.020.265	1.223.091	1.329.460	120.947.400	160.345.259	192.560.780	119	131	145	74%	74%	76%
Tayland	267.238	357.147	359.743	55.994.468	73.452.160	80.541.268	210	206	224	20%	22%	21%
Çekya	61.972	59.292	47.386	21.246.562	20.279.111	12.542.712	343	342	265	5%	4%	3%
İngiltere	3.841	2.294	4.880	1.685.714	1.154.476	2.181.623	439	503	447	0%	0%	0%
Türkiye	1.717	712	2.344	388.207	258.694	444.408	226	363	190	0%	0%	0%
Malezya	10.780	5.647	1.567	2.025.669	1.303.458	455.924	188	231	291	1%	0%	0%
Japonya	4.064	4.185	1.436	1.272.376	1.391.250	989.902	313	332	689	0%	0%	0%
İtalya	136	202	1.434	662.696	796.098	921.585	4.873	3.941	643	0%	0%	0%
Irak	-	-	301	-	-	13.641	-	-	45	0%	0%	0%
Tayvan	-	211	160	-	91.220	45.864	-	432	287	0%	0%	0%
Amerika Birleşik Devletleri	2	2	55	1.331	1.252	251.263	666	626	4.568	0%	0%	0%
Pakistan	4	24	41	1.950	11.597	15.930	488	483	389	0%	0%	0%
İran	-	10	28	-	1.175	8.540	-	118	305	0%	0%	0%
Fransa	6	-	23	71.970	-	161.285	11.995	-	7.012	0%	0%	0%
Hollanda	-	16	6	-	3.489	24.137	-	218	4.023	0%	0%	0%
Almanya	9	2.169	4	565.250	429.990	2.217	62.806	198	554	0%	0%	0%
Ürdün	-	-	4	-	-	2.070	-	-	517	0%	0%	0%
Bangladeş	-	-	2	-	-	2.252	-	-	1.126	0%	0%	0%
İspanya	36	-	2	36.819	-	2.199	1.023	-	1.099	0%	0%	0%
Mısır	-	-	1	-	-	2.084	-	-	2.084	0%	0%	0%
Danimarka	5	-	-	8.660	-	-	1.732	-	-	0%	0%	0%
İsviçre	1	-	-	500	-	-	500	-	-	0%	0%	0%
Özbekistan	4	-	-	1.336	-	-	334	-	-	0%	0%	0%
Romanya	5	2	-	561	1.603	-	112	802	-	0%	0%	0%
GENEL TOPLAM	1.370.085	1.655.004	1.748.877	204.911.469	259.520.832	291.169.687	150	157	166	100%	100%	100%

Kaynak: KDS

GTİP: 8415.10.90.00.11, 8415.10.90.00.19, 8415.90.00.90.09 8415.90.00.90.12

Tablo 2b: Türkiye İthalat İstatistikleri (Özet)

Split Klima	Birim	2020	2021	2022
Genel İthalat	Adet	1.370.085	1.655.004	1.748.877
	\$	204.911.469	259.520.832	291.169.687
	\$/Adet	150	157	166
Çin Halk Cumhuriyeti	Adet	1.020.265	1.223.091	1.329.460
	\$	120.947.400	160.345.259	192.560.780
	\$/Adet	119	131	145
	İth Miktar Pay	74,5%	73,9%	76,0%
Diğer Ülkelerden İthalat	Adet	349.820	431.913	419.417
	\$	83.964.068	99.175.573	98.608.907
	\$/Adet	240	230	235
	İth Miktar Pay	25,5%	26,1%	24,0%

Kaynak: KDS

GTİP: 8415.10.90.00.11, 8415.10.90.00.19, 8415.90.00.90.09 8415.90.00.90.12

Tablo 3: Yurtiçi Tüketim ve Pazar Payı Endeksleri

İthalatın Nispi Gelişimi	REEL		
	2020	2021	2022
Birim: Adet			
YÜD Yurtiçi Satışları	100	131	151
Diğer Yerli Üreticiler Yurtiçi Satışları	100	149	165
Genel İthalat	100	121	128
Tüketim	100	126	138
Çin Halk Cumhuriyeti'nden İthalat	100	120	130
Diğer Ülkelerden İthalat	100	123	120
Çin Halk Cumhuriyeti Pazar Payı %	100	95	95
Diğer Ülkeler Pazar Payı %	100	98	87
Yerli Üretim Dalı Pazar Payı %	100	104	110
Diğer Yerli Üreticiler Pazar Payı %	100	118	120

Kaynak: KDS, Yerli Üretim Dalı, Diğer Yerli Üreticiler

Tablo 4: Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri (Reel)

Tablo I-4.iii Yerli Üretim Dalının Ekonomik Göstergeleri		REEL		
SPLIT KLİMA	Birim	2020	2021	2022
Üretim	Adet	100	129	154
	TL	100	121	125
Yurt İçi Satışlar	Adet	100	131	151
	TL	100	113	123
	TL/Adet	100	86	81
Yurt Dışı Satışlar	Adet	100	125	146
	TL	100	115	122
	TL/Adet	100	92	83
Satılan Malların Sınai Maliyeti	TL	100	120	123
	TL/Adet	100	94	82
Faaliyet Giderleri	TL	100	107	284
	TL/Adet	100	83	190
Finansman Net Giderleri	TL	100	220	176
	TL/Adet	100	172	118
Satılan Malların Ticari Maliyeti	TL	100	126	132
	TL/Adet	100	98	88
Yurt İçi Satışlardan Ürün Karı	TL	100	-35	21
	TL/Adet	100	-27	14
Yurt Dışı Satışlardan Ürün Karı	TL	-100	-652	-596
	TL/Adet	-100	-523	-408
Kârlılık (Toplam Kâr ve Birim Kâr)	TL	100	-114	-45
	TL/Adet	100	-89	-30
Dönem Sonu Stoklar	Adet	100	71	787
	TL	100	70	562
Stok Çevrim Hızı	Satış/Stok	100	181	19
Kapasite ve KKO	Adet	100	100	100
	KKO %	100	129	154
Ürün İstihdamı	İdari Personel Sayısı	100	113	117
	Direk İşçi Sayısı	100	116	128
Verimlilik	Üretim/Kişi	100	111	120
Ürün Amortismanı	TL	100	87	68
Aylık Brüt İşçi Ücreti	TL/Kişi-Ay	100	84	68
Ürün Nakit Akışı	TL	100	-43	-5
Firma Net Satış Toplamı	TL	100	118	103
Firma Bilanço Aktif Toplamı	TL	100	122	96
Firma Öz sermayesi	TL	100	99	59
Firma Amortisman Toplamı	TL	100	90	57
Firma Faaliyet Gideri	TL	100	111	238
Firma Finansman Gideri	TL	100	229	148
Firma Tevsi Yatırımlar	TL	100	138	148
Firma Yenileme Yatırımları	TL	100	61	332
Net Dönem Kârı ve Zararı	TL	100	78	31
Yatırımların Geri Dönüş Oranı	%	100	78	53

Kaynak: Yerli Üretim Dalı

Tablo 5: İlgili Taraf Listesi

Kurum/Firma Unvanı	İlgili Taraf Türü
Baymak Makine Sanayi ve Tic. A.Ş.	İthalatçı
Daikin Isıtma ve Soğutma Sistemleri Sanayi Tic. A.Ş.	İthalatçı ve Yerli Üretici
TLC Klima Sanayi ve Ticaret A.Ş.	İthalatçı
Teknosa İç ve Dış Ticaret A.Ş.	İthalatçı
Gree Electric Appliances, Inc. of Zhuhai Xiangzhou Branch	İhracatçı
China Chamber of Commerce for Import and Export of Machinery and Electronic Products	Meslek Kuruluşu
Arçelik-LG Klima San. ve Tic. A.Ş.	Yerli Üretim Dalı
Vestel Beyaz Eşya Sanayi Tic. A.Ş.	Yerli Üretim Dalı
Mitsubishi Electric Turkey Klima Sistemleri Üretim A.Ş.	Yerli Üretici